



REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:5

2011-09-15

S2011/8068/FS (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen  
106 30 Stockholm

## Uppdrag angående modell för införande av nationella screeningprogram på cancerområdet

---

### Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att påbörja ett arbete med att ta fram en modell för bedömning, införande och uppföljning av nationella screeningprogram på cancerområdet.

Kammarkollegiet ska engångsvis efter rekvisition utbetala 1 000 000 kronor till Socialstyrelsen för detta ändamål. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som uppdragsbeslutet har. Finansiering av uppdraget sker inom ramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 1:6 Bidrag till hälso- och sjukvård, anslagspost 15 Säkrare och effektivare hälso- och sjukvård.

Socialstyrelsen ska senast den 28 februari 2012 avrapportera uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Socialstyrelsen ska fortlöpande informera Socialdepartementet om arbetet med uppdraget. Uppdraget ska utföras i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting.

### Ärendet

I februari 2009 överlämnade utredningen En nationell cancerstrategi för framtiden sitt betänkande med samma namn (SOU 2009:11) till Socialdepartementet. I betänkandet anges att antalet patienter med cancersjukdom kommer att ha fördubblats fram till 2030. I betänkandet presenteras en nationell cancerstrategi som innehåller en rad olika förslag på hur landsting på ett resurseffektivt sätt kan möta den utmaning för vården som den stora framtida ökningen av antalet cancerfall innebär. Under perioden 2009 till 2011 har regeringen fattat beslut om ett antal olika satsningar som helt eller delvis har sin grund i betänkandet.

En viktig del av den nationella cancerstrategin utgörs av insatser för förbättrad prevention på cancerområdet. I betänkandet anges att det är arbetet för att förebygga insjuknande i cancer som kan ge de största vinsterna i människoliv och minskat lidande. Möjligheterna till tidig upptäckt av begynnande cancer är av stor betydelse för sjukdomsförloppet eftersom behandlingsmöjligheterna och utsikten att bota en tidigt upptäckt tumör är större än om personen kommer i kontakt med vården när sjukdomen är långt utvecklad.

Ett sätt att förbättra möjligheterna för tidig upptäckt är användning av populationsbaserade screeningprogram. Med screening avses tidig diagnostik i organiserad form av definierade befolkningsgrupper med vissa jämna tidsintervall. I Sverige finns i dag två nationella screeningprogram för tidig upptäckt inom cancerområdet. Dessa är gynekologisk cellprovstagning och mammografi. Regeringen har också nyligen tagit ett initiativ vad gäller screening för kolorektal cancer, genom att avsätta medel för att ta fram ett förslag till en studie för sådan screening.

I nuläget saknas samlade rutiner för bedömning, införande och uppföljning av nationella screeningprogram. Enligt utredningen är det angeläget att nya screeningprogram introduceras samordnat och strukturerat hos samtliga sjukvårdshuvudmän, när vetenskapligt och evidensbaserat underlag finns som stödjer ett införande. Regeringen ger därför Socialstyrelsen i uppdrag att, inom ramen för den nationella cancerstrategin, påbörja ett arbete med att ta fram en modell för bedömning, införande och uppföljning av nationella screeningprogram på cancerområdet. Modellen ska syfta till att uppnå likvärdighet över landet.

Uppdraget innebär att Socialstyrelsen, som ett första steg, ska utforma ett förslag till en modell för hanteringen av nationella screeningprogram inom cancerområdet. I ett andra steg ska modellen prövas i ett pilotprojekt för screening inom cancervården. Uppdraget ska genomföras så att resultatet så långt möjligt ska kunna läggas till grund för hantering av screeningprogram även inom andra områden.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Mattias Fredricson

Likalydande till  
Socialstyrelsen

Kopia till

Statsrådsberedningen  
Finansdepartementet/BA  
Finansdepartementet/KE  
Regeringskansliets förvaltningsavdelning  
Socialstyrelsen  
Sveriges Kommuner och Landsting